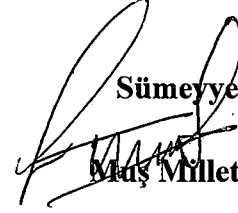

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Milletvekili

Türkiye'deki hapisanelerde yaşanan hak ihlallerine her geçen gün bir yenisi eklenmektedir. Hasta mahpuslar ile koşullu salıverilme hakkı elde etmesine rağmen İdare ve Gözlem Kurullarının türlü öznel gerekçeleriyle tahliyeleri engellenen mahpuslar ise bu hak ihlallerinden en çok etkilenenlerdir.

14.04.2020 tarihinde kabul edilen 7242 sayılı Kanun ile 5275 sayılı İnfaz Yasası'nda yapılan değişiklikler ve 29 Aralık 2021 tarihli Adalet Bakanlığı'nın yayınladığı yönetmelik ile 1 Ocak 2021'den itibaren mahpuslar, İdare ve Gözlem Kurulları tarafından 3 ayda bir "iyi hal" tespitine tabi tutulmaktadır. İdare ve Gözlem Kurulu'na hem "iyi hal tanımı yapma" hem de "tahliye erteleme" gibi çok geniş yetkiler veren bu düzenlemeler neticesinde mezkûr kurul adeta bir tür mahkeme statüsüne getirilmiştir.

Bu durumu "ceza içerisinde ceza", "paralel yargılama" ve "kişiyi özgürlüğünden mahrum bırakma suçu" kapsamında değerlendirmek mümkündür. Ayrıca bu düzenleme/uygulama, "suçta ve cezada kanunilik ilkesine", "geriye yürümezlik ilkesine", "ayrımcılık yasağı ve eşitlik ilkesine", "infazda temel ilkeye" ve "umut hakkına" aykırılık göstermektedir.

20 Temmuz 2015 tarihli Suruç Katliamında yaşamını yitiren oğlu Evrim Deniz Erol'un cenazesinde yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek bir yıl tutuklu kalan, hakkındaki yedi buçuk yıllık cezanın kesinleşmesinin ardından 2019'da tekrar Elazığ Kadın Kapalı Hapishanesi'ne götürülen Besra Erol da infazı yakılan hasta mahpuslardan yalnızca birisidir.

Elazığ Kadın Kapalı Hapishanesi'nde tutulan Erol'un bel fıtığı, siyatik, yüksek tansiyon, yüksek göz tansiyonu, bel fıtığı ve daha birçok rahatsızlığına rağmen nitelikli sağlık hizmetlerine erişimi de tam olarak sağlanmamaktadır. 2 defa ameliyat olmasına rağmen sürekli ağrılar çektiğini belirten Erol artık yürürken zorlanmaktayken görme yetisini de tamamen kaybetme riski ile karşı karşıyadır.

Tüm bu hastalıklarına rağmen mahpusluğu devam ettirilen Besra Erol, hakkında kesinleşen cezanın dörtte üçünü hapishanede geçirmiş olmasından dolayı koşullu salıverilme hakkıyla tahliye edilmesi gerekirken 28/11/2024 tarihinde gerçekleşen İdare ve Gözlem Kurulu görüşmesinde Erol'un tahliyesi daha önce eşine benzerine çok az rastlanır şekilde tek seferde bir yıl uzatılmıştır. 28/11/2024 tarihli Koşullu Salıverilme Kararı'ndaki ilgili cevapların kendisi tarafından verilmediğini Kurul tarafından onun ağzından belirtildiğini aktaran Besra Erol'un tahliyesinin ertelenmesi gerekçeleri ise son derece subjektif sorulara verildiği belirtilen yanıtlar olarak gösterilmektedir.

Bu bağlamda;

1. 14.04.2020 tarihli düzenlemeler neticesinde mahpusların maruz bırakıldıkları hak ihlallerinin önlenmesine dönük bir girişiminiz olacak mıdır? İlgili yönetmeliklerin değişikliğine dair bir çalışmanız mevcut mudur?
2. İdare ve Gözlem Kurullarının bir nevi "mahkeme" gibi görev yapmasının hukuki gerekçesi nedir?
3. Besra Erol'un hukuki gerekçelerden yoksun keyfi sebeplerle mahpusluğunun devam ettirilmesi bakanlığınızın merkezi bir politikasının neticesinde midir?
4. Tahliye süreçlerinde İdare ve Gözlem Kurulu tarafından belirlenen kriterler nelerdir? Bu kriterlerin, siyasi mahpuslar veya belirli suç kategorilerinden hüküm giymiş kişiler için keyfi biçimde uygulanmasını önlemek adına Bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir?
5. Son bir yıl içerisinde İdare ve Gözlem Kurullarının kararlarıyla hapishane bazlı olarak tahliyesi engellenen mahpus sayısı kaçtır?